

א) לקמן י"ט. ב) כ"ג. ה"ג;
ב) לקמן י"ח. ג) ויטין כ"א;
ד) לקמן י"ז. ט) ויטין י"ג. י"ד;
ז) ויטין י"ג. ח) ויטין י"ג.
ו) ג' רש"א צ"ח כסלו
למחמ שלפניו ועי' רש"י.

הגהות הב"ח

א) גמ' מוקי לה למתני'
בשטרא דלא אקנייתא:
ב) רש"י ד"ה אבי אמר
וכי אכל השתא דמנן. י"ב
וכי אכל דקס"ד השתא
וכי אכל דקס"ד השתא
ומשום הכי פריך לקמיה
אמאי לא יחזיר כ"י אכל
למאי דמסוקי הוה טעמיה
דאבי משום דחיישין
לפרעון ולקטניא והוה
שטר שנתמל שטריד:
ג) ד"ה העמא ותי' הלכך
איכא לממא. י"ב פירוש
כשאין חייב מודה:

גליון הש"ס

גמ' אבי אמר עדין
בחתומי. עי' רש"י
במדינתי קדושין דף כ"ז
ע"א ד"ה ע"מ שמתמנו
לו שטר:

מוסף רש"י

דייתיקי. לוחת שכיב מרט,
דה תהא למיקס ולהית
(ג' יט"ו ב"ב).

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

בשטרי הקנאה. שמקנה לו נכסיו מהיום זין ילוה זין לא ילוה יגבה מהן לאותו זמן מהיום: אי פני דבשטרי ללאו הקנאה לא עבידי דכתבי אלא אם כן ראו הלוואת המעות ממני דקמני כו':
כי ליכא מלוה בהדיה. ונותן מעות **אמר.** הא דתנן כותבין שטר ללוה זלא מלוה אפילו בשטר ללאו הקנאה נמי ואי נמי אחי למיטרף מהאידנא והוא לא ליה עד תשרי לא שלא כדון הוא עדיו בחתומיו השעבוד ואפילו לא הלוה המעות עד תשרי. ולהכי מוקי ליה אבי בהאי טעמא משום דקשיא ליה כיון דאמרת כו' (א) אכל השתא דתנן כותבין חיישין דלמא (ב) אכל ללוה ולא ליה. ולקמיה פריך אמאי לא יחזיר הכי וכו' ליה עדיו בחתומיו ושפיר טריף: דייסיק. לוחת שכיב מרט. ולשון דייתיקי דה מיקו וזה מיקוס דדברי שכיב מרט ככותבין וכמסורין דמ"ט: **מסנה.** מתנת זריא: ושזבין. פרעון שטר: **הני מילי היכא דמטא שטר לידיה.** ואפילו לאחר זמן כו' לו חתומיו לגבות מומן הכתוב בו. ואי קשיא הא דתנן (שביעית פ"י מ"ה) שטרי חוב המוקדמין פסולין והמאוחרין כשרין זמאי מוקי לה אבי מריך במוקדמת כתיבתן לחתימתן ולהכי פסולין שכל לטרופ משעת כתיבה א"כ שכתבו וחתמוהו בשטרי והס כתבו זכורו שזהו ראש השנה לשטרות: **בשנא לרב אסי.** דמוקי לההוא דכותבין בשטרי אקנייתא: **מוקי.** מתניתין דללאו אקנייתא ולהכי לא יחזיר כדקאמר איתרע ליה וחיישי' דלמא אקרי וכמו והוה ליה מוקדס ולכן הופקר להשליכו: **לפרעון ולקטניא.** שמה פרעו ומן הלוה נפל והא דקא מודה של רמאות לטרופ את היא זבייהם של רמאות לטרופ את הלוקחות שלקחו ממנו קרקע שלא זכאחיות ויחלקו זבייהם: **ולשמואל דאמר.** לקמן: לא חיישין לפרעון. בשטר הנמנא ואפילו אין חייב מודה דאם איכא דפרעיה מקרע הוה קרע ליה דאמר שמואל לקמן (דף טז): המנאל שטר הקנאה זכוק יחזיר לבעלים וכ"ש כשחייב מודה מהאי טעמא גופיה דמיום פריעתו הוא קורעו הלכך ליכא למיחש לאחר זמן לקטניא מתני' זמאי מוקי לה: **פניחא כו'.** ואי קשיא על כתיב לא סבירא ליה ככאבי דאי ככאבי ס"ל זמאי איריא שטר הקנאה הא לאזבי אין חילוק בין זה לזה דאפילו דלאו הקנאה נמי יחזיר המנאל ושמואל לא חייש לפרעון לאו פירכא הוא דמורה אבי דלמא מטא שטרא לידיה כדאמרן (א) הלכך איכא למימא כתב ללוה ולא ליה לגמרי ולא מטא לידיה מעולם: **שמואל מוקי לה כשאין חייב מודה.** זכתיבת השטר שאומר ליה לא כתבתי ומוקי הוא. וא"ת יתקיים בחתומיו כיון שנפל איתרע ליה ואמרינן מפני שפסול היה לא נוזה ומהמנין ליה להאי:

בשטרי הקנאה דהא שעביד נפשיה אי הכי מתניתין דקתני אם יש בהן אחריות נכסים לא יחזיר ואוקימנא כשחייב מודה ומשום שמה כתב ללוה בניסן ולא ליה עד תשרי ואתי למטרף לקוחות שלא כדון אמאי לא יחזיר נחזי אי בשטר הקנאה הא שעביד ליה נפשיה אי בשטר דלא הקנאה ליכא למיחש דהא אמרת כי ליכא מלוה בהדיה לא כתבין א"ל רב אסי אע"ג דשטרי דלאו הקנאה כי ליכא מלוה בהדיה לא כתבין מתניתין כיון דנפל אתרע ליה וחיישין דלמא אקרי וכתוב (א) אבי אמר עדיו בחתומיו וכן לו ואפילו שטרי דלאו הקנאה משום דקשיא ליה כיון דאמרת בשטרי דלאו הקנאה כי ליתיה למלוה בהדיה לא כתבין ליכא למיחש דאקרי וכתוב אלא הא דתנן (ב) מצא גיטי נשים ושחרורי עבדים דייתיקי מתנה ושוכרים הרי זה לא יחזיר שמא כתובים היו ונמלך עליהם שלא ליתנם וכי נמלך עליהם מאי הוי והא אמרת עדיו בחתומיו וכן לו הני מילי היכא דקא מטו לידיה אבל היכא דלא מטו לידיה לא אמרינן אלא מתניתין דקתני מצא שטרי חוב אם יש בהם אחריות נכסים לא יחזיר ואוקימנא כשחייב מודה ומשום שמה כתב ללוה בניסן ולא ליה עד תשרי בשלמא לרב אסי דאמר בשטרי אקנייתא מוקי לה בשטרי דלאו אקנייתא וכדאמרין אלא לאבי דאמר עדיו בחתומיו וכן לו מאי איכא למימר אמר לך אבי מתני' היינו טעמא דייחיש לפרעון ולקטניא ולשמואל דאמר (א) לא חיישין לפרעון ולקטניא מאי איכא למימר הניחא אי סבר לה כרב אסי דאמר בשטרי הקנאה מוקי (ב) מתניתין בשטרי דלאו הקנאה אלא אי סבר כאבי דאמר עדיו בחתומיו וכן לו מאי איכא למימר מוקי למתניתין כשאין חייב מודה אי הכי כי אין בהן אחריות נכסים אמאי יחזיר נהי דלא גבי מן משעבדי מבני חרי מגבי גבי שמואל לטעמיה דאמר שמואל אומר היה רבי מאיר שטר חוב שאין בו אחריות נכסים אין גובה לא ממשעבדי ולא מבני חרי וכי מאחר שאינו גובה אמאי יחזיר אמר רבי נתן בר אושעיא (ג) לצור על פי צלוחיתו של מלוה ונהדריה להו ללוה לצור על פי צלוחיתו של לווה לווה הוא דאמר

בבא מציעא י"ג

אבי אמר עדיו בחתומיו זכין לו. מכאן קשה לרש"י דריש מסכת ראש השנה (דף ג. וספ ד"ה לטרות) דתנן זכאחד בניסן ראש השנה למלכים ומפרש בגמרא דפיקא מינה לשטרי חוב המוקדמים ופרש"י שאם לא קבעו יום לתחלת שנת המלך אלא כל מלך לפי מה שעומד פעמים שאין להצמין כגון אם כתב צו זכאחד בשנת ג' למלך וצאו עדים ואמרו כשחתמנו צו לא ראינו שהלוה אלא אמר הלוה לנו חתמו כחותה שנינו כותבין שטר ללוה אע"פ שאין מלוה עמו אבל ראינו שהלוה אותה מלוה בתמו בשנת ג' למלך ואין לנו יודעים אם קודם לכן או אחרי כן שאין לנו יודעים מתי עמד המלך אם זין תמו לנכסיו של אחיו והוה ליה כסליו תחלה א"כ מוקדס הוא ופסול או זין כסליו לתמו של אחיו והוה ליה ליה מאוחר וכשר והשתא שקבעו ניסן ר"ה הוה ליה תמו תחלה ושטר מאוחר הוא וכשר והשתא לאבי כה"ג לאו מוקדס הוא עדיו בחתומיו וכן לו פ"י כיון שאמר לווה לעדים העידו עלי שיה לפלוני עלי כך וכך וככתבו שטר בזה וחתמו קנו מן הלוח והוא נפיק שטרא מירא דמלוה אבל אי לא נפיק שטרא מתותי ידיה דמלוה חיישין דלמא אכתי לא מטא לידיה דמלוה ומתני' דאוקימנא בהאי בשחיב מודה דהאי שטרא מטא לידיה דמלוה מההיא שעתא דכתב ומיניה נפל. אמר לך אבי כי הא גונא ברלא נקיס ללוה. ולא אשכחן פירכא לא להא דאבי ולא להא דרב אשי ותרייהו בעינן דמטא שטרא בידא דמלוה. והא דר' יוחנן לא הוי להו חיובתא דיכול רב אשי למימר לא אמר ר' יוחנן אלא בשטרי דלא אקנייתא ולאבי נמי לא הוי חיובתא דהא לדברי ר' יוחנן שייכי. מהו סניא דשמעתין כו' יוחנן סלקא דאמר מחלוקת בשחיב מודה ר"מ דאמר יחזיר סבר שטר שאין בו אחריות נכסין לא גבי ממשעבדי מבני חרי הוא דגבי וביין דמורה ליה ליכא למיחש הלכך יחזיר ורבין סברי גבי אפי ממשעבדי הלכך לא יחזיר דיישין לקטניא אבל בשאין חייב מודה דברי הכל לא יחזיר דיישין לפרעון ותניא בהדיא כוותיה. שמואל מוקי לה לכולה מתני' בשאין חייב מודה אבל בשחיב מודה דברי הכל יחזיר כי עדיו בחתומיו זכין לו (א) (ובל) בשטרי הקנאה דהא שעביד נפשיה. ובשטר שאין בו אחריות אע"פ שאין חייב מודה (ב) ר"מ דאמר יחזיר למלוה לצור על פי צלוחיתו זכין בו אחריות נכסין אינו גובה לא ממשעבדי ולא מבני חרי.

ולא קאי אדאמר אבי עדיו בחתומיו זכין לו: **היינו טעמא דיישין לפרעון ולקטניא.** וכצרי רבנן אחריות טעות סופר הוא ולכן לא יחזיר אפילו אין בו אחריות וכן לרב אסי קאמר משום דיישין לקטניא לימא משום דיישין שמה פרעו וכבר נמחל שעבודו ועמה רוצה לחזור וללוה צו כדי להרויח פשיטי דספרא ומלוה נמי רוצה דצבר שיטרופ מומן מוקדס וי"ל משום פשיטי דספרא לא יפקיד ללקוחות מומן מרובה אף על גב דאבי חייש להפסיד ועוד שסובר המלוה שילא הקול משעת כתיבה אבל כשלוה ופרע לא המשקד פשוט שנתן לסופר ועוד שילא הפריעה וההלוואה שנית לא ככתב השטר:

משום דקשיא ליה לאבי. תימה דזכאחד כן לא הולך לומר עדיו בחתומיו זכין לו דאפילו יסבור דאין זכין כרב אסי ומתניתין שכותבין שטר ללוה בשטרי הקנאה ודלמא מיקרי וכתב לא אמרי' יעמיד משנתו זכאבי מודה ולא יחזיר משום דיישין לפרעון ולקטניא כדאמר בסמוך וי"ל משום דקשיא לאבי לא ניחא ליה שניא דרב אסי ומילתא זכאבי נפשה היא

א) אלו י"ל וי"ש בשטרי הקנאה.
ב) אמר ר"מ דייחזיר ללוה וכו'.

עין משפט גר מצוה

קאי א מיי פ"ד מהל' מלוה וזה ה"ל א ועיין מ"מ שהיה ז"ע פ"ג פ"ג ע"ש עד ט"ו ע"מ ח"מ פ"י לו ע"פ י"ג:
ב) (ט"ו ע"פ ח"מ פ"י מג ע"פ ט"ו):
ג) (ט"ו ע"פ ח"מ פ"י סה ע"פ י"ג):
ק"ב ד מיי פ"ח מהל' אבידה ה"ל א סמג ע"ש עד ט"ו ע"פ ח"מ פ"י סה ע"פ י"ג:

רבינו הגנאל

מלוה כמו ירוש שמה כתב ללוה ולא ליה. ופריך רב אשי בשטרי הקנאה דהא שעביד נפשיה בחליפין ולא חיישי' לתחלת המעות אלא נשתעבר מעידנא הריא דקני מיניה בחליפין. אבי אמר עדיו בחתומיו זכין לו פ"י כיון שאמר לווה לעדים העידו עלי שיה לפלוני עלי כך וכך וככתבו שטר בזה וחתמו קנו מן הלוח והוא נפיק שטרא מירא דמלוה אבל אי לא נפיק שטרא מתותי ידיה דמלוה חיישין דלמא אכתי לא מטא לידיה דמלוה ומתני' דאוקימנא בהאי בשחיב מודה דהאי שטרא מטא לידיה דמלוה מההיא שעתא דכתב ומיניה נפל. אמר לך אבי כי הא גונא ברלא נקיס ללוה. ולא אשכחן פירכא לא להא דאבי ולא להא דרב אשי ותרייהו בעינן דמטא שטרא בידא דמלוה. והא דר' יוחנן לא הוי להו חיובתא דיכול רב אשי למימר לא אמר ר' יוחנן אלא בשטרי דלא אקנייתא ולאבי נמי לא הוי חיובתא דהא לדברי ר' יוחנן שייכי. מהו סניא דשמעתין כו' יוחנן סלקא דאמר מחלוקת בשחיב מודה ר"מ דאמר יחזיר סבר שטר שאין בו אחריות נכסין לא גבי ממשעבדי מבני חרי הוא דגבי וביין דמורה ליה ליכא למיחש הלכך יחזיר ורבין סברי גבי אפי ממשעבדי הלכך לא יחזיר דיישין לקטניא אבל בשאין חייב מודה דברי הכל לא יחזיר דיישין לפרעון ותניא בהדיא כוותיה. שמואל מוקי לה לכולה מתני' בשאין חייב מודה אבל בשחיב מודה דברי הכל יחזיר כי עדיו בחתומיו זכין לו (א) (ובל) בשטרי הקנאה דהא שעביד נפשיה. ובשטר שאין בו אחריות אע"פ שאין חייב מודה (ב) ר"מ דאמר יחזיר למלוה לצור על פי צלוחיתו זכין בו אחריות נכסין אינו גובה לא ממשעבדי ולא מבני חרי.

א) אלו י"ל וי"ש בשטרי הקנאה.
ב) אמר ר"מ דייחזיר ללוה וכו'.